

Rozlúčka s profesorom Ďurišom, nestorom Slovenskej internej medicíny

Dňa 15. mája 2014 nás vo veku 81 rokov opustil prof. MUDr. Ivan Ďuriš, DrSc., emeritný profesor. Narodil sa 29. marca 1933 v Bratislave. Lekársku fakultu Univerzity Komenského v Bratislave ukončil v roku 1957. Prvé štyri roky po skončení fakulty pôsobil v Bardejovských kúpeľoch a v rokoch 1963–1964 na gastroenterologickom oddelení vo Výskumnom ústave výživy ľudu v Bratislave. V roku 1964 nastúpil na I. internú kliniku LF UK v Bratislave. Získal atestáciu z vnútorného lekárstva I. a II. stupňa. V roku 1977 obhájil titul kandidáta vied, ďalej v roku 1981 sa habilitoval v odbore vnútorné lekárstvo, v roku 1987 mu bol udelený titul doktor lekárskych vied. Profesorom internej medicíny bol vymenovaný v roku 1990. V rokoch 1989–2002 bol prednostom I. internej kliniky LF UK a FN v Bratislave. V rokoch 1997–2000 zastával funkciu dekana Lekárskej fakulty UK. Za emeritného profesora bol menovaný v roku 2000.

Za svoj profesionálny život bol autorom alebo spoluautorom viac ako 150 publikácií, skript a vysokoškolských učebníc. Riešil viacero výskumných úloh: experimentálny karcinóm žalúdka u potkana, žalúdočné xantómy, chemoprevenia kolorektálnych nádorov, hladiny gastrínu a somatostatínu pri ulceróznej kolitíde, adenómoch a karcinóme hrubého čreva, cirkadiánný rytmus gastrointestinálnych hormónov.

Bol zakladajúcim členom Slovenskej lekárskej spoločnosti. Bol vedeckým sekretárom Československej gastroenterologickej spoločnosti, predsedom Československej a neskôr Slovenskej internistickej spoločnosti, čestným členom českej, poľskej, európskej a americkej internistickej spoločnosti. Bol členom redakčných rád a recenzentom domácich a zahraničných periodík: Vnitřní lékařství, Česká a Slovenská gastroenterológia, JAMA (české a slovenské vydanie), Bratislavské lekárske listy, Journal of Hepato-Gastroenterology.

Za svoj život získal množstvo ocenení: medaila National Cancer Registry, Tokio (1978), Dérešova cena (1983), Zlatá medaila Slovenskej lekárskej spoločnosti (1993), Hynkova medaila, Zlatá medaila Lekárskej fakulty Univerzity Komenského (1993), Cena rektora Univerzity Komenského (2000), Cena Ľudovíta Štúra II. stupňa (2002).

Dňa 21. mája 2014 sme sa naposledy rozlúčili s profesorom Ivanom Ďurišom, s našim učiteľom, kolegom, priateľom, ale hlavne láskavým človekom s veľkým srdcom. Viac ako 45 rokov prežil na I. internej klinike v štátnej nemocnici v Bratislave. Jeho rukami prešli tisíce študentov. Miloval internú medicínu pre jej šírku a komplexnosť a túto lásku sa snažil vstúpiť aj do nás, svojich študentov a kolegov. Bol empatický, trpezlivý, obdarený prirodzenou autoritou, ktorú okrem telesnej výšky zvyšovali jeho obrovské vedomosti, a to nielen z medicíny, ale aj z filozofie, literatúry, histórie a prírodných vied. Do práce chodil skoro ráno, často pred šiestou hodinou a na dolnej a neskôr hornej „inšpekčke“ sa postupne schádzali starší klinici na kávu, ktorú varil pro-

fesor, aby rozobrali čo sa udialo vo svete, v politike, v nemocnici či na fakulte. Na jeho vizity sme sa tešili, ale aj poctivo pripravovali, aby sme vedeli odpovedať na všetky jeho otázky. Komplikovaných pacientov sme diskutovali v jeho pracovni pri čaji, aby pacient nebol zbytočne traumatizovaný úvahami o ďalšej diagnostike, liečbe a prognóze. Diskusie boli to, čo nás posúvalo dopredu. Jeho základnou filozofiou bolo, že neliečime príznak či laboratórny výsledok, ale celého človeka, jeho telo aj dušu, ktoré spolu súvisia, a to sa dá len vtedy, ak mu

múdro a dostatočne dlho načúvame a ak ho dôsledne vyšetříme. Len tak môžeme prísť na pravý podstatu choroby. Medicína nie je remeslo, ale umenie a žiadny najmodernejší prístroj nevie nahradiť skúseného oko a ucho klinika. Práve pre toto ho pacienti milovali a vyhľadávali. Našiel si na nich čas v svojom nabitom diári aj keď bol dekanom či prednostom kliniky.

Celý profesijný život obhajoval nutnosť zachovania „veľkej“ internej medicíny. Nepopieral význam subšpecializácií, zanedbať však pri tom celkový pohľad na pacienta, integráciu údajov – „špecializáciu na celého človeka“ by bolo vážnou chybou „umenia“, na ktorú by doplatil hlavne pacient.

Patril k ľuďom, ktorí sa nebáli o svoju stoličku. Vychoval množstvo docentov, profesorov, ktorí dnes vedú veľa internistických pracovísk. Stále nás nabádal, aby sme postupovali dopredu. Aj v období, keď ho zdravie zradilo a nevládal chodiť na kliniku, pracoval ďalej doma koľko vládla, či už na príprave troch kníh za posledné tri roky, korektúre článkov, ale aj ako konzultant. Nerobil to pre svetskú slávu, na tú si nikdy nepotrpel, skôr naopak. Nemal rád chvály na svoju osobu. Dnešná doba, kedy sa do popredia dostáva honba za peniazmi a mocou na úkor kvality školstva a zdravotníctva ho zraňovala. Napriek tomu až do posledného okamihu veril, že ľudia sú vo svojej podstate dobrí a nedovolia, aby zlo ovládlo svet, aby sa zničilo to, čo sa roky budovalo. A aby sa v tom zhone stratilo to, čo má najväčšiu hodnotu, láska k človeku, ochota pomáhať aj na úkor svojho pohodlia a voľného času. Len musíme ľuďom ukázať tú správnu cestu.

Odišiel človek mimoriadnych kvalít – učiteľ, lekár, vedec, priateľ. Jeho odchodom stratilo slovenské zdravotníctvo, Lekárska fakulta Univerzity Komenského, ale hlavne interná medicína významného vedca, vysokoškolského učiteľa a vzácneho človeka.

Češť jeho pamiatke.

doc. MUDr. Soňa Kiňová, PhD.

✉ sonakinova@hotmail.com

I. interná klinika LF UK a UNB, Bratislava

www.fmed.uniba.sk

Doručeno do redakce: 23. 5. 2014